

Informatienotitie Veiligheidsregio Hollands Midden**1. Algemeen**

Onderwerp:	Veilige Publieke Taak (VPT)	Opgesteld door:	R. Hessels (Gemeente Gouda)
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum:	26 juni 2014
Agendapunt:	B.12	Bijlage(n):	Plan van Aanpak VPT Veiligheidsregio HM
Portefeuille:	M. Schoenmaker (DB) R. Bitter (VD)	Status:	Informatief
Vervoltraject besluitvorming	-	Datum:	-

2. Toelichting

In 2013 heeft het Ministerie van BZK de Veiligheidsregio Hollands Midden (informeel) verzocht om VPT regio te worden. Op 27 maart 2014 heeft het AB ingestemd met het verzoek van de minister van BZK om VPT regio te worden en is de heer Schoenmaker voor dit onderwerp als bestuurlijk portefeuillehouder aangewezen. Het Algemeen Bestuur wordt verzocht kennis te nemen van deze notitie en medewerking te verlenen aan de uitvoering van het plan van aanpak Veilige Publieke Taak die als bijlage hierbij is gevoegd.

De Veiligheidsregio Hollands Midden is de laatste regio die op de VPT aanpak is aangesloten. Er is nu sprake van een landelijk dekkende aanpak. Voorwaarde vanuit het Ministerie van BZK voor deelname aan de VPT aanpak was het opstellen van (en goedkeuring verkrijgen op) een Plan van Aanpak VPT. Het plan van aanpak is inmiddels door het ministerie goedgekeurd.

Het Plan van Aanpak omvat de deelnemers aan de Veiligheidsregio aangevuld met het Openbaar Ministerie, woningbouwcorporaties, openbaar vervoer en Ziekenhuizen.

3. Implementatie en communicatie

Er zijn grote verschillen in de aanpak van agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak. De ene organisatie moet nog beginnen, de andere heeft een en ander goed geregeld. Daarom is de focus van de aanpak, via een viertal grote bijeenkomsten, gericht op het leren van elkaar. Om zo'n verscheidenheid aan doelgroepen te betrekken bij de aanpak, is gekozen voor een aanpak met ambassadeurs, sponsors en medewerkers interne veiligheid. De ambassadeurs worden binnen hun sector geacht deelnemers te betrekken bij de aanpak (bijv. de heer Bernsen betreft de GGD-en binnen de Veiligheidsregio bij de aanpak en mevrouw Verdier, lid RvB van het Groene Hart Ziekenhuis, betreft de ziekenhuizen binnen de Veiligheidsregio bij de aanpak).

De sponsors, de eindverantwoordelijken 'interne veiligheid' worden, in samenwerking met eigen medewerkers, geacht de VPT aanpak binnen hun organisaties naar een hoger plan te tillen.

Op dit moment worden de ambassadeurs benaderd. Op 4 juli 2014 is een startbijeenkomst voor de ambassadeurs gepland. Dit is de formele start van de uitrol van de VPT aanpak voor de Veiligheidsregio Hollands Midden. In het overleg voor de Regiegroep Gemeentesecretarissen van 15 mei 2014 is een presentatie gegeven over de aanpak. Doel van deze presentatie was enerzijds uitleg geven over het plan van aanpak en anderzijds de gemeentesecretarissen werven

als sponsor. Hoewel het plan van aanpak en de werkwijze overwegend positief werd ontvangen, is er wel een duidelijk signaal afgegeven; de tijdsinvestering moet beperkt blijven. Met een beperkte inzet van de sponsoren kan goed gewerkt worden mits de sponsor binnen zijn/haar eigen organisatie aangeeft de VPT aanpak te ondersteunen en zorgt draagt voor interne capaciteit voor de verdere ontwikkeling van de VPT aanpak.

Met het indienen van het plan van aanpak bij het Ministerie is gesteld dat het een “levend” plan van aanpak is. Dat wil zeggen, dat op basis van verkregen inzicht, het plan van aanpak aangepast kan worden. Aanpassingen die niet in strijd zijn met de strekking van het plan van aanpak kunnen worden doorgevoerd. Grote wijzigingen worden met het Ministerie overlegd.

4. Bijlagen

Plan van aanpak VPT Veiligheidsregio Hollands Midden.

Veilige publieke Taak Veiligheidsregio Hollands Midden

Plan van Aanpak Veilige Publieke Taak Veiligheidsregio Hollands
Midden

April 2014

Versie 22 mei

Projectleider: R.A.F. Hessels

Het Project VPT Veiligheidsregio Hollands Midden

Algemeen

Medewerkers met een publieke taak krijgen geregeld te maken met agressie en geweld tijdens de uitvoering van hun werkzaamheden. Ze hebben vaak te maken met verbaal of fysiek geweld. Ze worden uitgescholden, bespuugd of zelfs geslagen. Ook kan het voorkomen dat ze worden bedreigd met geweld. De gevolgen daarvan raken niet alleen de medewerker, maar brengen ook de adequate uitvoering van deze taak, zoals hulpverlening, toezicht en dienstverlening in gevaar.

Naast de grote impact op de medewerker wordt daarmee ook het gezag en de integriteit van de overheid en instellingen met een publieke taak aangetast. Dat we als werkgevers in het publieke domein scherp op dit onderwerp moeten blijven is evident.

Het programma Veilige Publieke Taak (VPT) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) richt zich vanaf 2007 op het verminderen van het aantal voorvallen van agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak¹. Doelstelling van het programma is in 2015 in alle sectoren een vermindering van 25% van het aantal voorvallen van agressie en geweld te realiseren. Onlangs is aangekondigd dat het landelijke programma wellicht wordt verlengd tot 2017. Sinds enige tijd wordt een regionale aanpak en samenwerking geïnitieerd vanuit BZK.

Het programma Veilige Publieke Taak (VPT) landelijk

Binnen het programma VPT zijn de volgende uitgangspunten benoemd:

- Agressie en geweld worden nooit getolereerd en mogen nimmer lonen;
- Aan het gedrag van derden worden grenzen gesteld en bij overschrijding hiervan volgt altijd een reactie, er vindt registratie plaats en de schade wordt verhaald op de dader;
- Agressie en geweld zijn nimmer 'onderdeel van het werk'. Wel kan het zo zijn dat bepaalde beroepsgroepen - gelet op de aard van hun publieke taak – in situaties geraken waar agressie en geweld aanwezig zijn;
- Werkgevers zijn verantwoordelijk voor het beschermen van hun werknemers en voor de onbelemmerde uitvoering van de publieke taak.

Veiligheidsregio Hollands Midden

Vanuit het programma Veilige Publieke Taak zijn er regio's aangewezen om de samenwerking tussen werkgevers met een publieke taak, de politie en het Openbaar Ministerie bij hun aanpak van agressie en geweld verder te verbeteren, de zogenaamde VPT regio's. De Veiligheidsregio Hollands Midden is de laatste regio die hierover afspraken maakt.

De 23 gemeenten van de Veiligheidsregio Hollands Midden hebben op 27 maart ingestemd met het (informele) verzoek van de minister van BZK om VPT regio te worden. De gemeenten hebben de burgemeester van de gemeente Gouda, de heer Dr. M. Schoenmaker, als bestuurlijk portefeuillehouder aangewezen. Inmiddels is de intentie om binnen de Veiligheidsregio te gaan samenwerken bekrachtigd en zijn de afspraken tussen de minister Plasterk en de Veiligheidsregio Hollands Midden vastgelegd in het "Convenant voor de aanpak van agressie en geweld tegen medewerkers met een publieke taak" (april 2014).

¹ Onderwijs, Rijk, openbaarbestuur, gemeenten, openbaar vervoer, sociale zekerheid, veiligheid/justitie, woningcorporaties en zorg.

Doelstellingen

Wij zullen ons als Veiligheidsregio Hollands Midden richten op de door het ministerie van BZK vastgestelde doelstellingen. Deze doelstellingen zijn:

- ✓ Het realiseren van een regionale en lokale samenwerking tussen werkgevers met een publieke taak onderling, de politie en het Openbaar Ministerie. Doel hiervan is het bevorderen van de samenwerking tussen de ketenpartners in de regio;
- ✓ De inzet van andere dan strafrechtelijke maatregelen zoals civiel- en bestuursrechtelijke maatregelen om de aanpak tegen agressie te versterken;
- ✓ Het voorkomen van agressie en geweld. In dit verband is het van belang aan te sluiten bij het veiligheidsbeleid van gemeenten en de (wettelijke) instrumentaria van de burgemeester te benutten in de preventieve sfeer;
- ✓ Het breder uitdragen van de aanpak zoals omschreven in de landelijke norm. Deze norm heeft 'zero tolerance' als basis en geeft de professional de ruimte om zijn taak veilig uit te voeren, maakt duidelijk dat zijn aanwijzingen dienen te worden opgevolgd en dat hij zijn taak moet kunnen uitvoeren zonder ordeverstoring.
- ✓ Het borgen van een duurzame aanpak van agressie en geweld binnen organisaties.

Doelgroepen

De doelgroepen die we willen bereiken zijn:

Werkgevers (inclusief gemeenten) en werknemers in de Veiligheidsregio met een publieke taak.

Plan van aanpak

De aanpak richt zich op samenwerking tussen werkgevers met een publieke taak. Bij die samenwerking gaat het om de volgende drie thema's:

- Bewustwording creëren en inzicht verkrijgen in de VPT-problematiek;
- Ondersteuning van publieke organisaties in de VPT-aanpak
- Bevorderen consistent beleid en ketenaanpak tegen agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak in de regio (lokaal en bij organisaties).

In bijeenkomsten (bestaande overleggen en speciaal te organiseren overleggen) zullen de hierboven vastgestelde doelstellingen worden besproken, ervaringen worden gedeeld en best practices op het terrein van terugdringen van agressie en geweld aan bod komen.

De grote lijn in de aanpak die aan de partners wordt uitgedragen is samen te vatten in acht VPT-maatregelen. Vanuit de ervaring met betrekking tot de aanpak tegen agressie en geweld van de gemeente Gouda brengt de heer Schoenmaker een negende maatregel in.

1. Laat externen weten wat uw organisatienorm van acceptabel gedrag is.
2. Stimuleer dat uw werknemers elk voorval van agressie en geweld melden.
3. Registreer alle voorvallen van agressie en geweld tegen werknemers.
4. Train uw werknemers in het voorkomen van en omgaan met agressie en geweld.
5. Reageer binnen 48 uur naar de dader die agressie en geweld heeft gebruikt tegen uw werknemers.
6. Bevorder het (laten) doen van aangifte van strafbare feiten.
7. Verhaal de schade op de dader.
8. Verleen nazorg aan werknemers die slachtoffer zijn van agressie en geweld.
9. Investeer in de organisatie van de preventie tegen agressie.

Afbakening

Hoewel de veiligheidsregio Hollands Midden qua oppervlakte niet de grootste regio is, is de "doelgroepdichtheid" binnen de regio groot. Dit maakt het noodzakelijk focus aan te brengen en te kiezen voor de gemeenten binnen deze Veiligheidsregio, de Politie, Brandweer, Regionale Ambulance Voorziening, GGD-en, Openbaarvervoer en Woningbouwcorporaties.

Werkwijze

Zo weinig mogelijk extra bureaucratie.

Gezien de aard van het project, te weten het bevorderen van de samenwerking binnen de Veiligheidsregio met lokale partners, justitie en openbaar ministerie zal het gesprek worden aangegaan met de deelnemende partijen. Hierdoor moet het project van de deelnemers zelf worden als noodzakelijk belang voor de eigen organisatie en medewerkers. Dat houdt in dat er geen uniforme werkwijze is qua aanpak, maar dat we goed luisteren naar best practices om te weten wat werkt en wat niet. Er moet naar gestreefd worden dat dit overleg gezien gaat worden als nuttig en behulpzaam instrument in de eigen aanpak van agressie en geweld.

De insteek is dan ook om aan te sluiten bij bestaande overleggen. Als gaandeweg het enthousiasme, de betrokkenheid en resultaten groeien, wordt bezien of het project structureel een plek verdient in de regio.

Ambassadeurs

Om te zorgen voor draagvlak en commitment binnen de Veiligheidsregio Hollands Midden zal onder andere een ambassadeursnetwerk worden gevormd. Dit netwerk zal bestaan uit bestuurders c.q. directeuren van de verschillende doelgroepen (zie afbakening). Deze ambassadeurs vormen het "VPT-gezicht" voor hun eigen sector. De heer Schoenmaker zal personen benaderen of zij met hem het gedachtegoed van de Veilige Publieke Taak verder willen ontwikkelen.

Sponsors

De sponsors spelen een cruciale rol in de verder uitrol van de VPT maatregelen binnen hun eigen organisatie. De sponsors zijn eindverantwoordelijk voor het veilig kunnen werken binnen de verschillende organisaties. Daarnaast fungeren de sponsors een doorslaggevende rol waar het gaat over een eventuele stagnatie met betrekking tot de inzet van de eigen organisatie binnen dit project. In de verdere uitwerking zal, waar het gaat over de inzet van personeel, zo veel mogelijk worden aangesloten op bestaande structuren binnen de verschillende organisaties.

Join the club bijeenkomsten

Naast enkele sponsorbijeenkomsten waarin het gesprek wordt aangegaan hoe de verschillende organisaties hun bijdrage kunnen leveren om in gezamenlijkheid hun aanpak van agressie en geweld verder te verbeteren, zullen "Join the club bijeenkomsten" worden georganiseerd, waarin naast de sponsors overige stakeholders worden uitgenodigd om met elkaar ervaringen en best practices te delen. Via het "zwaan-kleef-aan-principe" en door interventies van de ambassadeurs willen we steeds meer organisaties bereiken en inspireren om het onderwerp op de agenda te zetten en te houden.

Landelijk expertise centrum VPT (EVPT)

Het EVPT kan op aanvraag bijeenkomsten faciliteren door bijvoorbeeld zorg te dragen voor de inhoudelijke input bij bijeenkomsten. Zo kan het EVPT een workshopleider ter beschikking stellen. Ook heeft het EVPT veel documentatiemateriaal over VPT, zoals een handreiking voor werkgevers met maatregelen voor een effectief veiligheidsbeleid, of een stappenplan VPT voor politieke ambtsdragers. Ook best practices kunnen door het EVPT aangedragen worden.

Beoogde resultaten

In april 2015 willen we de volgende resultaten hebben behaald:

1. Het onderwerp Veilige Publieke Taak staat als vast onderdeel op de agenda voor de vergaderingen van de Veiligheidsregio Hollands Midden;
2. Werkgevers committeren zich aan de aanpak op de negen VPT-maatregelen. Werkgevers manifesteren zich zowel naar hun medewerkers, als naar het publiek als deelnemers aan VPT Veiligheidsregio Hollands Midden;
3. Vanuit de verantwoordelijkheid van gemeenten met betrekking tot veiligheid, de bekendheid van de negen VPT-maatregelen vergroten en het beschikbare instrumentarium voor een effectief veiligheidsbeleid onder de aandacht brengen van organisaties met een publieke taak;

4. Bevorderen van een eenduidige en consequente aanpak in de keten. Dat wil zeggen, effectieve samenwerking tussen de verschillende werkgevers, politie en Openbaar Ministerie binnen de Veiligheidsregio Hollands Midden. Kortom: zorgen voor een meer gestroomlijnde VPT-keten: van preventie, aangifte en nazorg. Zo mogelijk afspraken hierover vastleggen in een convenant;
5. Indien mogelijk inzichtelijk maken van de aanpak en de resultaten door middel van een 0-meting en slotmeting van de registratie van incidenten (mei/juni 2014 en maart 2015);
6. Zorg dragen voor borging van de aanpak na afloop van de projectperiode (maart 2015);
7. Terugkoppelen van tussenresultaat aan (e)VPT, financiële afhandeling en verslag eindresultaat.

Organisatie

-Opdrachtgever

Burgemeester Dr. M. Schoenmaker treedt als voorzitter van de VPT Veiligheidsregio Hollands Midden en is bestuurlijk opdrachtgever. Hij zal als voorzitter zorg dragen voor agendering en stimulering van de VPT aanpak in diverse te organiseren overleggen. Daarnaast is hij in de Veiligheidsregio ambassadeur en zal voorzitter zijn van het ambassadeursnetwerk VPT Veiligheidsregio Hollands Midden.

-Projectleider

Voor de periode tot april 2015 treedt de opdrachtnemer, de heer R.A.F. Hessels, voor gemiddeld 20 uur per week op als projectleider voor VPT in de Veiligheidsregio Hollands Midden. Hij zal vooral een stimulerende, ondersteunende en organiserende rol hebben in het intensiveren van de VPT-aanpak binnen de regio. Daarnaast zal hij verbindingen leggen tussen landelijke initiatieven die van nut kunnen zijn voor de regionale aanpak en omgekeerd. De projectleider neemt onder meer voor onderlinge kruisbestuiving deel aan landelijke bijeenkomsten voor projectleiders VPT.

-Projectorganisatie VPT Veiligheidsregio Hollands Midden

De organisatie van de Veiligheidsregio Hollands Midden zien we als een netwerkorganisatie, waarbij we zoveel mogelijk aansluiten op bestaande overleggen en infrastructuur. De coördinatiestructuur ten behoeve van de projectaanpak zelf wordt opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Ambassadeursnetwerk VPT Veiligheidsregio Hollands Midden;
- Sponsors aanpak VPT Veiligheidsregio Hollands Midden
- Join the club tafels

-Ambassadeursnetwerk VPT Veiligheidsregio Hollands Midden:

Burgemeester Gouda
 Officier van Justitie
 Politiechef
 Directeur Brandweer
 Directeur Regionale Ambulance Voorziening
 Directeuren GGD-en binnen de veiligheidsregio
 Coördinerend functionaris VRHM
 Directeur Openbaar Vervoer
 Directeur Woningbouwcorporatie
 Directeur Ziekenhuis

-Sponsors aanpak VPT Veiligheidsregio Hollands Midden

Gemeente secretarissen
 Officier van Justitie
 Eindverantwoordelijken veilig werken van:
 Politie
 Brandweer
 Regionale Ambulance Voorziening
 GGD-en binnen de veiligheidsregio
 Openbaar Vervoer

-Join the club tafels
sponsors
managers/coördinatoren "interne veiligheid van de verschillende doelgroepen

Relatie met het landelijk programma VPT

- Het ministerie van BZK houdt toezicht op de voortgang. Er is een periodiek (ongeveer elk kwartaal) overleg van projectleiders. Contactpersoon namens BZK is mevrouw I. Zuiderwijk.
- Vanuit het landelijk programma Veilige Publieke Taak is een Expertisecentrum VPT ontwikkeld. Contactpersoon namens EVPT is de heer R. Haan (senior adviseur). Naast een concentratie van bruikbare informatie VPT zijn er deskundigen aan dit expertisecentrum verbonden die organisaties ondersteuning kunnen geven in de aanpak van agressie en geweld. Van deze expertise kunnen de projectleider en de betrokkenen in het project gebruik maken. Evenzeer geldt dit voor de ervaring en expertise van de medewerkers van het landelijk programma VPT.

Planning op hoofdlijnen

Wat	Wanneer
Convenant getekend	April
Convenant en Plan van Aanpak Veilige publieke Taak Veiligheidsregio Hollands Midden ingebracht in regiegroep gemeentesecretarissen	15 mei
Benaderen ambassadeurs	mei
Convenant en Plan van Aanpak Veilige publieke Taak Veiligheidsregio Hollands Midden ingebracht in DB en AB Veiligheidsregio Hollands Midden	juni
Eerste join the club bijeenkomst. Thema: introductie op VPT en belang van investeren in eigen organisatie van de aanpak tegen agressie en geweld	juni
Tweede join the club bijeenkomst. Thema: registratie van agressie en geweld	september
Derde join the club bijeenkomst. Thema: aangifte en verhaal op dader	december
Vierde join the club bijeenkomst. Thema: evenementen en veilig werken	februari 2015
Slot bijeenkomst. Thema: waar staan we nu en hoe verder	maart 2015

Begroting

Voor dit project wordt op grond van het Convenant VPT Veiligheidsregio Hollands Midden, vanuit het Ministerie van BZK een budget beschikbaar gesteld van € 50.000 (t.b.v. projectleider, -ondersteuning)

Alle betrokken partijen stellen menskracht beschikbaar voor deelname aan de join the club bijeenkomsten. De regionaal projectleider is 20 uur per week beschikbaar voor het project.

Zoveel mogelijk wordt gezocht naar bestaande faciliteiten die om-niet ter beschikking kunnen worden gesteld door de betrokken partners. Ook zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij bestaande netwerkbijeenkomsten.

Kosten voor ondersteunende maatregelen in de bestrijding van agressie en geweld vallen niet onder deze projectkosten, maar zouden en moeten onderdeel uit gaan maken van staand beleid van organisaties.

De baten van het project zijn niet direct en eenvoudig in geld uit te drukken. Verlaging ziekteverzuim bij de betrokken organisaties kan één van de meest zichtbare baten van het project worden. Maar

ook, meer werkplezier, verbetering van arbeidsprestaties, minder werkstress, betere werking van de publieke zaak, toename van veiligheidsbeleving in de publieke ruimte.

Communicatie

De communicatie rondom dit project heeft als doel de betrokken gemeenten en instellingen te informeren over de vorming van een VPT Veiligheidsregio Hollands Midden wat dat voor hen betekent en wat zij daaraan kunnen bijdragen.

Centrale boodschap

Werknemers met een publieke taak hebben recht op een veilige werkomgeving. Het is een verantwoordelijkheid van alle ketenpartners in de regio om voorvallen van agressie en geweld tegen eigen werknemers te verminderen. Een gezamenlijke aanpak, met de negen VPT-maatregelen als basis, draagt daar aan bij. Eventueel genereren van publiciteit door het organiseren van een werkbezoek met de Minister aan deze regio.

De doelgroepen die we willen bereiken zijn:

Werkgevers (inclusief gemeenten) en werknemers in de Veiligheidsregio met een publieke taak.

Strategie

Voor een goede ontwikkeling en implementatie van het onderwerp VPT wordt vooral ingezet op interne communicatie. In de diverse overlegvormen, als ook in het ambassadeursnetwerk, wordt gesproken over aanpak en voortgang en is er ruimte voor initiatieven en het delen van kennis (bevordert draagvlak). De vorderingen en/of bevindingen van deze overleggen worden tussentijds gedeeld met betrokken gemeenten en instellingen. Zo ook het eindresultaat en de verwachtingen voor de toekomst.

Instellingen in de publieke sector zijn uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor het (regelmatig) inlichten van eigen medewerkers over de afspraken uit het VPT.

Inzet communicatiemiddelen

Aansluiten bij bestaande overleggen. Het houden van workshops, ambassadeursbijeenkomsten, directe communicatie hoort en wederhoort.

Informatie via een digitale nieuwsbrief (e-mailbestand betrokkenen en belangstellenden) als ondersteuning. Uniforme verspreiding van de Vatmaatregelen.

Het maken van een algemene brochure om de nieuwe werkwijze bekend te maken, bedoeld voor alle medewerkers in het werkveld. Dient als naslagwerk, ook voor nieuwe medewerkers.